

Óvatos kerülő szexügyben

Előnti a világot a szexhul-lám. A szex tudományos és tudománytalan ismeretter-jesztésének tornádója söpör végig Földünkön: előadások, tanfolyamok, szexszakrend-ések, iskolában oktatják ki-csiknek és nagyoknak, isko-lán kívül felnőtteknek, öre-geknek, orvosok, pszicholó-gusok, szociológusok, psi-chiáterek magyarázzák a szex funkcióját, könyvek, brosúrák légiója hangzotatja kiemelkedő fontosságát, hord-erejét. Továbbá van még szexfilm, csoportszex, szex-bomba, szexvizsgálat, sze-xuálpatológia, szexuálpshi-chológia, szexuálmorál, sze-xuáletika, szexuális kultúra és még egy sereg nemiségre utolsó szó, fogalom, tudomá-ny.

Az ember azt hinné, az eddigi létezés valami fon-tosat mulasztott el; most lázas igyekezettel be kell hozni a lemaradást. Holott a tény, hogy eljutottunk a demográfiai robbanásig, ar-ra mutat, a szaporodás alapvető ismereteivel töké-letesen tisztában vagyunk.

Ilyenkor hördülnek fel a szexszakértők, a szexualitás társadalmi és egyéb vonza-tainak tudósai, mondván: a szex nem csupán a szapo-rodás alapfeltétele, hanem ennél sokkal több! Erre csak bólinthatunk. Jártassá-gunk a kiteljesedett szextu-dományok terén bizony hiá-nyos. Mégis — úgy tetszik — a szex, mint örömför-rás győzött, mégpedig elsőpró-főlényen; diadalmasan úszik a szex szököárjának felszi-nén — valljuk be, teljes joggal! Ezzel ugyan sokan úgy vélik: feltalálták a spa-nyolviaszt. Fel van az már találva Ádám—Éva óta! Csakhogy most más a mó-di: ami egykor nem illet az asztalra, most feltaláljuk lépten-nyomon, még az ét-vágy rovására is.

Közismert, hogy sokan szenvednek nemi életük za-varai miatt, bármennyire is meglepő ez a szexuális sza-badság korában. Tömegekről van szó, panaszkodnak is a szakértők, hogy kevés az ilyen bajokkal foglalkozó specialista.

Egy pályaudvaron a vo-mat indulása előtt egy csók, egy ölelés megszokott lát-vány. Manapság gyakorlati-lag minden hely „állomás”: a szerelem (legalábbis a szex) állomása. Után, té-ren, parkban, padokon, jár-műveken stb., senkitől sem zavartatva, fűtyülve a vi-lágra, a bámszokódó gyere-kekre (korai felvilágosítás), tapogatják, marják, csókol-ják, „eszik” egymást az önfeledten egymásba gaba-lyodott párocskák. Este ki-rakat elé állnak, hogy lás-sa őket, a moderneket or-szág—világ, ők fittetv hán-nyak az ösők moráljára.

A napokban egy bolt aj-tájában állta utamat két nadrág és két dzseki masz-szivuma; az arcokat elfedte a haj és szakáll. Ki tudja, meddig tart egy ilyen szer-tartás, ezért óvatosan odo-eb toltam őket: észre sem vet-ték.

Az egyetem előtti szökö-kátnál... hát aztán...! A lány a fiú ölén ült, de nem vesztig ám, hanem... hát szóval... pedig nyüz-szögött a nép a napsütéses délelőtn.

A moziban — igaz, a film

unalmas volt — a fiú keze eleinte a lány tarkóját bi-rizgálta, majd módszeresen — kihasználva a ruhakívá-gás adottságait — haladt előre, illetve lefelé. Hogy meddig, örök titok marad: csak a lány fesztelen ka-carászása és apró sikkán-tásai, szisszenései engedtek meg bizonyos feltételezé-seket. A másik kéz unaiko-zott, ezért felfedező körútra indult. A lány térdén kezd-te. Miután a külső szemlé-lő hamarosan félkarúnak vélhette volna szegény fiút, sejtethetjük, hogy kutatóútján eléggé messzire jutott.

Visszatérve a pályaudva-rra: 30—40 ifjú utas várako-zott a csarnokban. A földön üldögéltek, hátukat egymás-hoz támasztották, mások fe-jüket nyugtatták a másik ölén. Hihetetlenül koszos farmerek, zsíros, csimbókos hajzatos. A forró levegőt bemocskoló testszag kivéd-

hetetlen; lábak, combok közt matató kezek, egymás nyakát tisztára (!) csókoló szájak.

E jelenségeket leírni egyenlő az érdekeltek ref-lexiójának egyöntetűségét is vállalni: irigykednek az öreg, hervadt úrgék, meg a vén banyák! Pedig itt a kolosszális tévedés! A ne-mek bájos szerelmi játéka vonzó, izgalmas és megun-hatatlan kaland — évszázá-tól függetlenül. No, de ilyen büdösen? Ennyire nyilváno-san? Ez lenne a szexuális kultúra?

Lucifer mondja Az em-bér tragédiája hetedik szí-nében: Mindenre kérlek, azt sose feledd! Szerelmed a milyen mulattató! Kettes-ben, oly ízetlen harmadik-nak.

Nos, akinek csak tömeg-ben megy, forduljon szexo-lógushoz!

Bánki Mihály

A deszki könyvtárban

(Tudósítónktól.)

Egy beszélgetés alkalmá-val még Borivoj Rusz hívta föl rá a figyelmemet, ami-kor megemlítette, hogy ez Csongrád megye egyetlen olyan könyvtára, ahol igen jelentős mennyiségű szerb-horvát nyelvű könyv áll a lakosság rendelkezésére.

A deszki könyvtár veze-tője, Kősző Aranka látoga-tásunkkor éppen szabadsá-gon volt, de Bánki Má-ria könyvtáros, mint a könyvtár dolgozója és a ve-zető helyettese készségesen adott felvilágosítást.

A könyvtár a Deszki Általános Művelődési Központ hatáskörébe és irányítása alá tartozik. A beiratkozott tagok száma 377, ebből 21 szerb nemzetiségű. A könyv-állomány 15 000 kötet, amelyből 2000 könyv szerb nyelvű.

Bánki Mária elmondta, hogy igen sok szerb könyvet kaptak ajándékba Sze-badkáról a szegedi Somogyi-könyvtáron keresztül. De a Baján működő nemzeti-ségi báziskönyvtártól is érke-znek csereküldemények. Ezt úgy kell érteni, hogy egy bizonyos mennyiségű szerb-könyvet kapnak a bázis-könyvtártól letétbe, amit egy idő után vissza kell küldeni, és újabb könyv-szállítmányt kapnak helye-tre cserébe. Így mindig fel-újul a szerb nyelvű könyv-állomány, és mindig újabb művek állnak az olvasók rendelkezésére.

A könyvtár vásárol is. Erre a célra a múlt évben 10 ezer forint állt rendelkezésükre, amit arányosan me-gyar és szerb nyelvű köny-vek vásárlására fordítottak.

A szerb nyelvű könyvek között vannak verseskötetek, regények, antológiák, gyer-mekkönyvek és az oktatást segítő szakkönyvek, szótá-ruk és lexikonok is. A könyvtáros elmondta, hogy Velimir Ráditij tanár sok-szor hozza magával az egész osztályt, és a könyvtárban tartják a szerb irodalom órát. De a könyvtár már kínolta a rendelkezésére álló helyiségeket. Örömmel említette Bánki Mária: hogy a könyvtárral egy épületben működő postabi-

vatal átköltözik az utca szemközti oldalán fölépült új, modern postaépületbe, és akkor a megfelelő átala-kítás után, a posta által eddig használt helyiségeket is a könyvtár kapja meg.

A magyar nyelvű napila-pokon kívül a könyvtárban az olvasók rendelkezésére áll a Jugoszláviából rend-szeresen érkező Ilustrovana Politika (Képes Politika) című hetilap, ami igen nép-szerű a szerb olvasók köré-ben. A gyermekek részére rendszeresen érkezik a Zmaj (Sárkány) és a Modra Lasta (Kék Fecske) című gyermeklap, ami viszont a nemzeti-ségi gyermekek ked-vence.

* Akinek ideje engedi, van lehetőség a helyben olva-sásra is. Ott találtam egy csendben olvasgató, igen idős embert, akit a közben betérők Tóni bácsiként tisz-teltek. Munkanapon is egy-re-másra tértek be az em-berek, különféle olvasniva-lók iránt érdeklődve. Töb-bek között a szerb Milos Rusz nyugdíjas is, aki az Ilustrovana valamelyik szá-mát kereste, és akivel sike-rült néhány szerb szót is váltani. Nem sokáig időzött ott, mert amint mondta, sürgeti a munkája, de azért benézett, hogy megkaphta-e a kívánt olvasnivalót.

Ő és rajta kívül még so-kan, szerbek és magyarok rendszeres látogatói a könyvtárnak.

Berkes Ákos

Hosszabb bérleti idő

Új lehetőségek a nagyüzemi művelésre nem alkalmas földek hasznosításában

Néhány héttel ezelőtt közlemény jelent meg a sajtóban — amely hírül adja, hogy a Minisztertanács módosította a tanácsi keze-lésű állami földek haszno-sításáról szóló korábbi ren-deletét. Azóta megjelentek a részletes szabályok is: a 35/1983. (IX. 22.) MT és a 15/1983. (IX. 22.) MEM szá-mú rendelet.

Mivel az új jogszabályok közérdeklődésre tarthatnak számot — feltétlenül indokolt ismertetésük.

A módosított jogszabályok legfontosabb célkitűzése, hogy a földek hasznosításá-ban az ésszerűség, a cél-szerűség erősödjék, tovább javuljon a földek hasznosí-tása, ne maradjon haszno-sítatlanul, beműveletlenül egyetlen parcella sem. Ez fontos népgazdasági érdek. Az előrelépés egyik fontos területe a tanácsi keze-lésű állami földek hasz-nosításának maradéktalan megoldása.

A tanácsoknak nem első-leges feladatuk a földhasz-nosítás, hisz számtalan fon-tos feladat megoldása vár rájuk. Mi, a megyében a földhasznosítás igazi gaz-dáinak a mezőgazdasági nagyüzemeket tartjuk, és szorgalmazzuk, hogy ve-gyék át használatra a ta-nácsoktól az állami tulaj-donban levő külterületi és zártkerti földeket. Meg kell azonban mondani, hogy a tanácsok kezelésében levő földek elsősorban szétszór-tságuknál fogva nagyüzemi művelésre nem alkalmasak, és az üzemek egy része még ma is elzárkózik átve-telük elől. Ez az oka annak, hogy tanácsi szerveink je-lenleg is 2505 ha nagyüze-mi művelésre nem alkal-mas, szétszór — a koráb-bi években gyakran par-lag-on maradt földterület hasz-nosítási gondjaival kényie-lenek foglalkozni.

Korábban az is gondot okozott, hogy ezeket a föl-deket csak rövidebb időre, legfeljebb 15 éves időtar-tamra adhatták bérbe a ta-nácsok — emiatt a föld-l-használók nem voltak ér-dekeltek e területek hosz-zabb távra szóló hasznosí-tásában — a földterület termőképeségének javításá-ban — szőlő-, gyümölcs-te-lepítések végrehajtásában. A most megjelent szabályok orvosolják ezeket a gondo-kat, az állampolgárok az eddigieknél kedvezőbb felté-telek mellett vehetnek föl-det haszonbérbe a taná-csoktól.

Ez azt jelenti, hogy a ta-

nácsok kezelésében levő 1484 ha külterületi és 257 ha zártkerti földet a jövő-ben időbeni korlátozás nél-kül lehet a megyében is haszonbérbe adni. A rende-let hatálybalépését megelő-zően kötött haszonbérleti szerződések időtartamát — a haszonbérlo kérelmére — a szerződés lejártá előtt módosítani kell — tehát a korábban megkötött szerző-dések is meghosszabbítha-tók. Ezzel egyértelműen nő a haszonbérlo termelési biztonsága — hosszabb táv-ra gondoskodhatnak a föld hasznosításáról. További ga-rancia: ha a haszonbérlo önhibáján kívül nem képes a bérbe vett föld további hasznosítására — a földjén levő ültetvény használati jo-gát ellenérték fejében bár-kinek átengedheti. Ez eset-ben a tanács azzal köt új bérleti szerződést — aki az ültetvényt átvette, és vállalja a terület további műve-lését. Az időbeni korlátozás nélküli haszonbérbeadás csak a belterületi, valamint az országos jelentőségű üdül-őterülettel rendelkező váro-sok és községek területén fekvő zártkertekben nem lehetséges, itt a bérbeadás 5, illetve 10 évi időtartam-ra történhet. Ez a korláto-zás megynkben a 764 ha belterületen elhelyezkedő ál-lami tulajdonú ingatlanok-nál áll fent.

1984. január 1-től vál-to-zik a tanácsföld hasznosítási föld után fizetendő bérleti díj is. Említést érdemel, hogy a belterületi földek bérleti díja a korábbiakhoz képest jelentősen emelke-dik — ami azzal magyará-zható, hogy ezek elhelyezke-dése, a településhez való közelsége használati értékű-ket emeli, másrészt pedig itt lényegesen nagyobb lehet-ősége van az intenzívebb gazdálkodásnak az öntözés-nek, a föld alatti termés-zésnek.

Megeynkben a tanácsi ke-zezésben levő földek haszno-sítása általánosan megoldot-ta, mégis évente a határszemle bizottságok visszatérően tár-mak fel beműveletlen ter-ületeket. 20—25 ha nagysá-g-rundben. Az új jogszabályok körületekint alkalmazásával e területek hasznosítása is megoldható, a már bérbe-adott területeken pedig a gazdálkodás biztonsága fo-kozhat.

Megeynkben a termelőszö-vetkezetek és szakszövetke-zetek 305 402 ha földterüle-ten gazdálkodnak. Területük nagy része nagyüzemi mű-velésre alkalmas, ebben

fontos szerepet játszottak az elmúlt évben lefolytatott földrendezések, üzemek kö-zötti földcserek és földát-adások. Még a legésszerű-ben kialakított nagyüzemi területek mellett is szinte minden üzem területén ta-lálhatók olyan földek is, melyeket a modern gépek-kel, eszközökkel gazdaságo-san nem lehetséges haszno-sítani. Jogszabályaink ezért tették már korábban is je-hetővé, hogy ezeket a ter-ületeket a gazdaságok tagjai is alkalmazzák, alkalma-zottainak és kivállálloknak haszonbérbe adják. A ter-melőszövetkezeti föld ha-szonbérletének időtartama eddig 15 évnél több nem lehetett, ami ugyancsak a hosszabb távra szóló gaz-dálkodás egyik akadálya volt.

A most megjelent rendel-kezések ezt a problémát is megoldják azzal, hogy a jö-vőben nemcsak a tanácsok, hanem a mezőgazdasági ter-melőszövetkezetek is időbeni korlátozás nélkül adhatják ezentúl haszonbérbe nagy-üzemileg nem hasznosítható földjeiket. A jövőben tehát az ilyen területek szőlő-, gyümölcs-telepítéssel, tö-r-én hasznosítása, betelepíté-se is lehetségessé válik, hisz a használat hosszú időre ga-rantált.

Értékelésünk szerint me-gyénkben lassan kialakuló-ban van olyan ésszerű dif-ferenciálás a földterületek hasznosításában, amely az intenzívebb földhasznosítást szolgálja. A már kialakított 3590 ha zártkertben 22 297 földhasználó nagy kedvvel végzi az időszerű mezőgaz-dasági munkákat, közülük 7838 használó 934 ha ter-ületet 1968 óta vett haszná-latba, mint nagyüzemileg nem hasznosítható területe-ket. Nagyüzemeink már ed-dig is éltek a haszonbérbe-adás lehetőségével is. Nyil-vántartásaink szerint 433 ha területen 1274 haszonbér-lo segít a földek hasznosítá-sában. Bizunk abban, hogy ez a lehetőség, a termelés biztonságát elősegítő új jo-gi rendezés további segíté-get ad az üzemek földhasz-nosítási gondjainak megol-dásában.

Azt is szeretném ugyan-akkor hangsúlyozni, hogy a haszonbérbeadás csak a nagyüzemileg nem haszno-sítható külterületi, zártker-ti és belterületi földek hasz-nosítására nyújt lehetőséget. A földhivatalok feladata, hogy ezt a körülményt minden esetben körültekintően vizsgálják. A haszon-bérleti szerződés érvényes-ségéhez ugyanis a föld fek-vése szerint illetékes föld-hivatal jóváhagyása szük-séges. Az így megkötött szer-ződéseket minden esetben 3 példányban kell a földhiva-talhoz benyújtani. A föld-hasznosításban történő elő-relépéshez a jogszabályi fel-tételek tehát adottak. A ta-nácsokon, a mezőgazdasági nagyüzemekben a sor, hogy a lehetőségeket a legjobban kihasználják a termelési to-vábbi növelése érdekében.

Dr. Gál Gyula,
a Csongrád megyei
Földhivatal vezetője

Gyes – az apának

Gy. S.-né szegedi olva-sónk érdeklődik, igaz-e, hogy a gyermekgondozási segélyt az apa is kérheti, s mellette még napi négy órát dolgozhat is. Szeretné tudni azt is, hogy férjét munkáltatója köteles-e fog-lalkoztatni napi négy órá-ban, s ha igen, milyen idő-pontban. Ugyanis napközben nem tudják kire hagyni a gyereket, ezért az lenne jó, ha férje az engedélyezett négy órát például éjszakai műszakban dolgozna le. Mit mond erről a jogszabály?

Olvasónknak helyes az értesülése, hogy a gyermek-gondozási segélyt az anya helyett az apa is igénybe veheti. De a jogszabály szer-int erre akkor van lehető-ség, ha a gyermek már az első évét betöltötte, s a jogosultság feltételeinek mindkét szülő megfelel.

A gyermek születésétől kezdődően a gyermekgondo-zási segélyt csak az egye-dülálló apa igényelheti; va-

gyis az, aki nőten, özvegy-elvált, házastársától külön él, vagy az anya tartós aka-dályoztatása miatt gyerme-kéről egyedül gondoskodik.

A jogszabály rendelkezé-sei szerint a gyermekgondo-zási segélyen levő szülő — tehát ha az apa — veszi igénybe a gyes-t, akkor ő is — a gyermekgondozási se-gély teljes összegének folyó-sítása mellett, a gyermek másfél éves kora után vál-lhat munkát. A munkavi-szony (tagsági viszony) ke-retében való munkavégzés havi átlagban a napi négy órát nem haladhatja meg.

A dolgozó saját vállala-tánál a régi munkakörében vagy bármilyen más mun-kakörben, illetve más vállalatnál és bedolgozóként is vállalhat munkát. Ha más munkáltatónál kíván dol-gozni, az eredeti munkál-tatójától nem kell engedélyt kérni, s nem kell a munka-vállalást sem bejelenteni. A gyes mellett vállalt munka ugyanis teljesen függetlenül

attól a munkaviszonytól, amelynek alapján a dolgozó a gyermek gondozása céljá-ból fizetés nélküli szabadsá-gon van.

A gyesen levő dolgozót saját vállalatán nem köteles foglalkoztatni. Természe-tesen, ha módja és szüksége van rá, alkalmazhatja rész-munkaidőben mind a saját, mind pedig bármely más vállalat gyesen levő dolgozó-ját, mégpedig a foglalkozta-tó és a munkavállaló megál-lapodása szerint bármilyen munkaidő-beosztásban.

A jogszabályi rendelkezés szer-int dolgozhat a munkavál-laló napi négy órát, más-napokon nyolc órát, vagy egy-egy hetet, két hetet fo-lyamatosan. A dolgozóva: szóhat a megállapodás úgy is, hogy a munkában tölt-hető időt éjszaka vagy hét-vegeken, szabad szombat-on és vasárnap dolgozza le, amikor a család más tagjai otthon vannak és felügyel-nek a gyermekre.

Dr. V. M.

Mesterséges barlanglevegő

A sóbarlangok és -bányák mikroklimájának jótékony hatását a tüdőbetegségben szenvedők szervezetére már régóta felhasználják a szov-jet orvosok. És ott, ahol nincsenek a barlangterápia-ra alkalmas természetes barlangok, egyes szovjet po-liklinikákon mesterségeseket hoznak létre. Az ilyen bar-langban pontosabban a bar-langterápiát kezelőben a fe-hér ásványokkal borított falakon titokzatosan csillog-nak a félhomályban a mű-

cseppkövek. Itt meghatá-ro-zott a levegő nedvességtar-talma, a hőmérséklet, a mikroorganizmusok össze-tétele — egyszóval szigorúan betartanak minden barlan-gi szabványt.

A gyakorlat azt bizonyít-já, hogy a kezelő levegőjé-ben a nátriumklorid ionok meghatározott koncentráció-já gyógyító hatással van a betegekre a légszuszítma, a tüdőgyulladás és a bronchi-tisz kezdeti szakaszában,

Szegedi rejtvényfejtők sikere

A Füles szerkesztősége és a KPVD Sz Petőfi Sándor Művelődési Háza által a napokban Pécsen megrende-zett országos keresztrej-t-vényfejtő bajnokságon har-madik helyezést ért el az olajipari dolgozók klubjá-nak csapata: Házy László, Horváth Sándor, Lentulay Pál és Török Pál.